

ALUMINIJ

3

Časopis družbe Talum d. d. Kidričevo

MAREC 2014

Leto 2013 str. 4

Potrebna je dobra logistika str. 5

Razvojni partner avstrijskega podjetja KTM str. 6

Delo mi je v izziv – Intervju str. 8–10

Ko zadiši po obari str. 15

Potepanje na ženski način – Reportaža str. 18

Kurenti na smučišču str. 24

Tudi nekoč so bili inovativni str. 28–29

5

6

7

8–10

11

12

15

16

17

19

20

22–23

27

28–29

Iz vsebine

4 Leto 2013

5 Potrebna je dobra logistika

6 Razvojni partner avstrijskega podjetja KTM

7 Tudi varstvo tal prihaja na plan ...

Sistem kakovosti vodenja je postal način dela

8–10 Delo mi je v izziv – Intervju

11 Začenjam ob sončnem vzhodu

12 Presegli zastavljeni cilj

15 Ko zadiši po obari

Razstava fotografa Srdana Mohoriča »Fabrika«

16 »Pazi, zima, kurent gre!«

17 Konferenca Zlati kamen 2014

18 Potepanje na ženski način – Reportaža

19 Monokomedija Oh, teater

20 Fotografije meseca,

Rock skupina Still Strangers v Talumu

21 Mijau

22–23 Fotoreportaža

24 Kurenti na smučišču

25 Razpis terminov letovanja

27 Uresniči svoje sanje

28–29 Tudi nekoč so bili inovativni

30 Naredimo kaj za svoje zdravje

Naslovnica: Stojan Kerbler, Livar, 1973 (izrez)

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelusič, glavna urednica, Danica Hrnič in Lilijana Ditrih, članici, ter Darko Ferlinc in Srdan Mohorič, člana.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: arhiv Taluma.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Kurenti so odgnali zimo, za ograjo Taluma cvetijo ideje ...

Pa smo spet dočakali pomlad. Na poti do menze, kamor vsak dan odkorakamo na malico, so se razcvetela drevesa, ki jih vrtnarji hčerinskega podjetja Revital skrbno negujejo, obrezujejo. Sokovi se pretakajo in tudi na vas, dragi sodelavci, je opaziti spremembo. Ne samo v barvitejših oblačilih, tudi v korakih, žuborenju besed, v neki novi energiji, ki se pretaka skozi nas. Pomlad je v zraku. In vsa ta pomlad se je nehote prezrcalila tudi skozi val idej in domislic, s katerimi vsak dan odkrivamo nove poti, nove možnosti ali pa preprosto iščemo metode, kako staro narediti bolje, hitreje, kakovostnejše ... In ker je pomlad vedno sinonim za prepород idej, je uredništvo časopisa Aluminij sklenilo, da temu področju namenimo več pozornosti in da vsak mesec opozori na inovatorje, ki so dali svoj prispevek k inovativnosti skupine Talum.

Kurenti, ki so nas obiskali v pustnem času, so torej opravili svojo nalogo in pregnali zimo, za kar se jim zahvaljujemo. Gostovanje kurentov pa ima za Talum tudi drug, globlji pomen, ki presega tistega simboličnega. Kurent je tradicija okolja, ki mu pripadamo, zato nas prežema. Prav je, da negujemo

tradicijo okolja, enako skrbno pa negujemo tudi svojo lastno identiteto in tradicijo, ki nas določa že celih šestdeset let.

Ekipa Taluma je tudi letos skuhala obaro »za prste obliznit«, hčerinsko podjetje Vital pa je poskrbelo za malinovo torto in s tem sladko zaokrožilo okus po jubileju, ki se približuje z velikimi koraki. Naša obara sicer ni odnesla prve nagrade, pa nič zato, saj so kuharji s svojim šarmom in prijaznostjo nabrali največ humanitarnih prispevkov, kar je bil tudi glavni namen Obarijade. Bravo, fantje!

V začetku marca smo slavile ženske. Rožica in nepozabno potepanje na ženski način sta poskrbela, da smo se imele lepo in vsaj za en dan pozabile na skrbi. Smo ženske danes kot zaposlene v fabriki emancipirane, enakopravne? No, vsaka v sebi nosi svojo zgodbo in vsaka izmed nas ve, da si zaslužimo biti spoštovane in cenjene. Imamo znanje, odločnost, vztrajnost in diplomacijo, s katero gladimo ostre robove poslovnih čeri, in imamo našo fabriko, v kateri se lahko dokazuje vsaka na svojem področju. Živel osmi marec! ▣

»Pomlad je v zraku. In vsa ta pomlad se je nehote prezrcalila tudi skozi val idej in domislic, s katerimi vsak dan odkrivamo nove poti, nove možnosti ali pa preprosto iščemo metode, kako staro narediti bolje, hitreje, kakovostnejše ...«

Leto 2013

Na poslovanje skupine Talum je v letu 2013 pomembno vplivala cena aluminija na svetovnem trgu, ki je bila nižja od cene, dosežene v letu 2012. Tako je povprečna borzna cena aluminija, dosežena na Londonski borzi kovin, lani znašala 1.845,24 USD/t oziroma 1.390,03 EUR/t; v dolarjih na tono je bila manjša za 9 odstotkov od dosežene v letu 2012, v evrih na tono pa za 11 odstotkov.

NATAŠA TURK

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Nataša Turk, vodja računovodstva

Na poslovanje skupine Talum je lani vplivalo tudi gibanje razmerja med evrom in ameriškim dolarjem, ki je bilo v letu 2013 slabše v primerjavi z letom 2012. Povprečno razmerje med valutama v letu 2013 je bilo 1 EUR = 1,33 USD, v letu 2012 pa 1 EUR = 1,29 USD. Obseg proizvodnje elektroliznega aluminija je leta 2013 dosegel polno proizvodno zmogljivost. Proizvedli smo 84.035 ton elektroliznega aluminija, kar je za 1 odstotek več kot leta 2012. Elektroliza je lansko leto obratovala stabilno, in to kljub številnim izklopom. Zaradi pomanjkanja električne energije na trgu je bila izklopljena 25-krat, vse skupaj 27 ur. Oskrba z vsemi surovinami je v letu 2013 potekala nemoteno in skladno s potrebami proizvodnje skupine Talum.

V letu 2013 smo ustvarili 139.314 ton blagovne proizvodnje proizvodov iz aluminija, kar je za 10.484 ton oziroma 8 odstotkov več od ustvarjenega fizičnega obsega blagovne proizvodnje v letu 2012. Največji delež blagovne proizvodnje, ustvarjene v letu 2013, to je 41 odstotkov, je odpadel na blagovno proizvodnjo drogov. V letu 2013 je redna proizvodnja drogov znašala 46.959 ton, kar je za 3 odstotke več v primerjavi z letom 2012. Iz predelanega aluminija smo proizvedli 9.485 ton drogov, kar je 1 odstotek manj kot v letu 2012. Ustvarjena blagovna proizvodnja livarskih zlitin je predstavljala 36 odstotkov skupne blagovne proizvodnje in je znašala 50.924 ton, kar je za 7 odstotkov več kot v letu 2012, ustvarjena blagovna

proizvodnja rondelic pa je predstavljala 20 odstotkov skupne blagovne proizvodnje in je v letu 2013 znašala 28.423 ton ali za 25 odstotkov več kot leta 2012. Preostali 3 odstotki ustvarjene blagovne proizvodnje so blagovna proizvodnja izparilnikov, ulitkov in širokega traku. Blagovna proizvodnja izparilnikov in ulitkov je bila višja v primerjavi z letom prej za 16 odstotkov, blagovna proizvodnja širokega traku pa je zaostajala za 37 odstotkov glede na ustvarjeno količino v letu 2012. Fizični obseg prodaje proizvodov iz aluminija je lani znašal 138.464 ton in je bil v primerjavi z ustvarjenim v letu 2012 večji za 6 odstotkov. Od tega je znašal fizični obseg prodaje proizvodov iz aluminija (brez upoštevanja storitev predelave) 124.172 ton, kar je 7

odstotkov več kot v letu 2012. Nadpovprečno rast fizičnega obsega redne prodaje smo glede na ustvarjeno v letu 2012 ustvarili z redno prodajo rondelic, ki je presegla tisto iz leta 2012 za 19 odstotkov. Rast fizičnega obsega redne prodaje smo glede na ustvarjeno v letu 2012 ustvarili tudi s prodajo livarskih zlitin, ki je presegla tisto iz leta prej za 8 odstotkov, ter s prodajo ulitkov, ki presegajo tisto iz leta 2012 za 25 odstotkov.

Lansko leto smo ustvarili 244.321.031 evrov skupnih čistih prihodkov iz prodaje aluminijevih proizvodov, kar je za 2 odstotka več od ustvarjenih v letu 2012. Na rast ustvarjene vrednosti prodaje aluminijevih proizvodov glede na leto prej so vplivale povečana količinska prodaja aluminijevih proizvodov, ki je porasla za 7 odstotkov, ter dosežene prodajne premije, ki so v povprečju v primerjavi z letom 2012 porasle za 6 odstotkov. Negativni vpliv na ustvarjeno prodajo pa ima nizko gibanje cene aluminija na Londonski borzi kovin, ki je bila v primerjavi letom 2012 nižja za 11 odstotkov.

Skupina Talum je poslovno leto 2013 zaključila z negativnim čistim poslovnim izidom v absolutni vrednosti -11.825.665 EUR. Na dan 31. 12. 2013 je bilo v skupini Talum zaposlenih 1.079 delavcev, kar je za 4,9 odstotka več kot na dan 31. 12. 2012, ko je bilo zaposlenih 1.029 delavcev. Povprečna starost v skupini Talum je lani znašala 44,1 leta, delež zaposlenih za določen čas je bil 11,4 odstotka. ■

Potrebna je dobra logistika

BORIS BLAŽEK

FOTO: SRDAN MOHORIČ, ARHIV

Do reorganizacije Taluma leta 2011 je bil Promet samostojna delovna enota z več sto zaposlenimi, s posodabljanjem proizvodnje pa se je zmanjševal tudi obseg transportnih storitev, predvsem na železniškem transportu. Sedaj smo organizirani kot organizacijska enota v sestavi družbe Talum Servis in inženiring, d. o. o., s 26 zaposlenimi. Kadrovska sestava je primerna specifičnosti del in storitev, ki jih opravljamo za Talum in nekaj tudi navzven. Naši sodelavci so koordinatorji del, dispečer, vozniki osebnih in tovornih avtomobilov, delovnih strojev in viličarjev, strojevodje in premikači v železniškem transportu ter vzdrževalci infrastrukture in delavci za ravnanje z odpadki. Delavci so usposobljeni za raznovrstna dela v okviru nalog naše enote, tako da je možno tudi preizvajanje glede na potrebe in naročila, posledica tega pa je večja učinkovitost enote kot celote.

OE Promet smo enovita organizacijska enota, vendar smo zaradi zelo različnih opravil in delovnih postopkov neformalno organizirani v naslednje skupine:

- vodstvo (vođenje, organiziranje in nadzor del zunanjih storitev),
- cestni promet (upravljanje osebnih službenih vozil, prevozi s kamioni, prevoz malic, izvajanje del z gradbenimi stroji/nakladalci, prevozi s traktorji, viličarji od 3 do 8 ton, avtodvigalo ...),
- železniški promet (v glavnem notranji transport in nalaganje glinice v silose za Talum Aluminij in Silkem ter drug transport za Talum, Silkem in Saubermacher, vzdrževanje železniške infrastrukture ...),

- transportne storitve (razkladanje surovin za proizvodnjo /koks, silicij.../, nakladanje žlindre ...),
- vzdrževanje komunalne infrastrukture (nadzor in vzdrževanje kanalizacijskega omrežja za meteorne in tehnološke vode, ponikovalniki, usedalnik z odvodnim kanalom v Dravo, vzdrževanje cest in parkirišč /pluženje in pometanje/, prometna signalizacija ...),
- ravnanje z odpadki (pobiranje odpadkov po ekoloških otokih ter prevoz v osrednjo zbiralnico in sortirnico komunalnih odpadkov in odpadne embalaže, predaja odpadkov prevzemnikom v nadaljnje ravnanje).

V OE Promet skrbimo za redno servisiranje in vzdrževanje vseh vozil in delovnih strojev v okviru matičnega podjetja v OE Servis in nadzor storitev zunanjih izvajalcev. Pri tem posebno skrb posvečamo kakovosti in varnosti naših vozil v zadovoljstvo uporabnikov vseh naših storitev.

Kljub oteženi gospodarski situaciji, ki je zajela tudi družbo Talum, se vsi z vodstvom naše družbe in z Upravo Taluma trudimo, da obnavljamo vojni park in dotrajane delovne stroje, predvsem viličarje, za potrebe proizvodnje. Vsi se zavedamo, da je potrebna dobra logistika ter hiter in dober prevoz in transport na vseh področjih v naši tovarni, kar vključuje tovor, osebne službene prevoze, posluževanje livarniških peči in, navsezadnje, prevoz malic.

V OE Promet se bomo v sodelovanju z naročniki še naprej trudili za kakovost naših storitev. ■

Težko je na kratko opisati funkcijo in delovanje organizacijske enote Promet v sistemu Taluma, ker obsega različna dela, od transporta do urejanja komunalne infrastrukture in ravnanja z odpadki.

Zgodovina sedanje enote sega v sam začetek obstoja Taluma oziroma takratnega TGA-ja, saj je transport surovin (boksit, premog, koks, smola, lužine, glinica ...), proizvodnega in vzdrževalniškega materiala, storitev ter izdelkov pomemben sestavni del naše proizvodnje primarnega aluminija.

Garaža

Pometanje cest

OE Promet

Razvojni partner avstrijskega podjetja KTM

Dober je občutek, ko iz medijev razberemo, da je kateri izmed naših kupcev še posebej uspešen v svoji branži in na trgu. Med takšne kupce zagotovo sodi tudi KTM. Trenutno je ta znamka vodilna med evropskimi proizvajalci po številu prodanih motociklov, saj je lansko leto s prestola izrinila znamko BMW Motorrad, ki je kraljevala več let. S poglobitvijo sodelovanja z indijskim proizvajalcem Bajaj se bo ta položaj v prihodnje še znatno okrepil. In mi smo zraven. V okviru novega razvojnega projekta s KTM Sportmotorcycle AG iz Avstrije je podjetje Talum Ulitki, d. o. o., v imenu družbe Talum, d. d., septembra lani sklenilo posel na letni ravni v vrednosti 1,1 milijona evrov za pet novih ulitkov. Projekt bo trajal najmanj štiri leta. Ulitek vilice tip 700 (4.000 kosov na leto), obdelan s CNC-strojem, izdelujemo za tega kupca že tretje leto.

MIRKO VESELIČ
FOTO: ARHIV

Sprednje in zadnje pesto 630

Vilice 85 SX

Na osnovi dosedanjih referenc in dobrega razvojno-tehničnega sodelovanja nam je KTM zaupal razvoj novih ulitkov. Potrebne prilagoditve geometrije novih surovcev za tehnologijo litja so bile izdelane v družbi Talum Ulitki. V naši družbi je bila izdelana tudi simulacija litja za vseh pet ulitkov. Jedrovnik za jedra in kokile za litje nam je po skupnih smernicah konstrukcije izdelal nemški orodjar LWF, ki ima nekaj deset referenc pri izdelavi orodij za tovrstne ulitke. Vpenjalne naprave za CNC-obdelavo in tehnologija CNC-obdelave so plod razvoja tehnologov iz družbe Talum Ulitki.

V okviru razvojnega dela na nizkotlačnem litju (NTL) je bil razvit in z validacijo litja pesta za KTM tudi potrjen koncept litja z dvema livnima cevema in hitro izmenljivostjo pokrova na peči livnega stroja. Takšen sistem pomeni v proizvodnem procesu dvojno produktivnost glede na klasični sistem litja z eno livno cevjo, obenem pa zaradi boljše produktivnosti pomeni tudi povečanje konkurenčnosti.

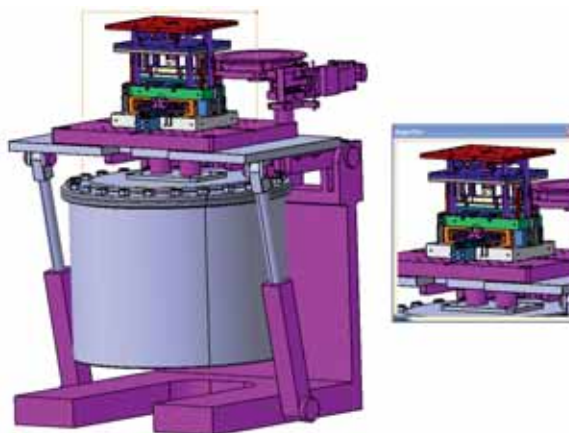
Sprednje in zadnje pesto 630 (8.500 + 8.500 kosov na leto) sta ulitka, izdelana po postopku nizkotlačnega litja, RTG, termične obdelave in CNC-obdelave v kooperaciji z renomiranim izvajalcem ZBG GmbH (dobava neposredno na montažno linijo). Za pesti 603 v marcu 2014 pripravljamo prve vzorce.

Sprednje in zadnje pesto 780 (17.500 + 17.500 kosov na leto) sta ulitka, izdelana po postopku nizkotlačnega litja, RTG, termične obdelave in CNC-obdelave v kooperaciji z renomiranim izvajalcem ZBG GmbH (dobava neposredno na montažno linijo). Za pesti 780 bomo prve vzorce pripravili v aprilu 2014.

Vilice 85 SX (4.000 kosov na leto) so ulitek s peščenim jedrom, izdelan po postopku kokilnega nagibnega litja, rentgenske kontrole, termične obdelave, kontrole razpok in CNC-obdelave (dobava neposredno na montažno linijo). Za vilice 85 SX smo februarja letos izdelali prve vzorce, marca je bila sprostitev rednih dobav (SOP), torej smo že odpremili prve redne dobave.

Letni promet s KTM bo v naslednjih dveh letih najmanj 1,2 milijona evrov, za leti 2015 in 2016 pripravljamo ponudbe in tehnična usklajevanja za izdelavo dveh novih tipov vilic: tip 790 SX (20.000 kosov na leto) in tip 796 EXC (prav tako 20.000 kosov na leto). Skupni promet s KTM bo tako do 2,5 milijona evrov na leto. Pohvala vsem vodjem projektov KTM ter vsem sodelavcem v komerciali, razvoju, kontroli kakovosti in proizvodnji ulitkov za doslej uspešno opravljeno delo!

Več o ulitkih si lahko ogledate na www.talum-castings.si.

Koncept nizkotlačnega litja z dvema livnima cevema

Tudi varstvo tal prihaja na plan ...

Področja varstva okolja, ki jih obravnava zakon o varstvu okolja, in posamezne zanimivosti, povezane z njimi, predstavljamo v posameznih prispevkih. Ta področja so: emisije v vode in zrak, kakovost zunanjega zraka, odpadki, elektromagnetno sevanje, svetlobno onesnaženje, uporaba in skladiščenje snovi ter zmesi. V tokratnem prispevku posvečamo nekaj več pozornosti še enemu področju pri skrbi za okolje – preprečevanju onesnaženosti tal.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: ARHIV

Z onesnaženostjo tal se največkrat srečujemo takrat, ko se pripetijo izredni dogodki, na primer razlitje ali razsutje raznih tekočih ali sipkih materialov, nesreče pri prevozi nevarnih snovi, razpršene in ubežne emisije prahu, odlaganje odpadkov in podobno. Trenutna slovenska zakonodaja je vsebovana v dveh uredbah, ki urejata področje onesnaženja tal, in sicer v Uredbi o mejnih vrednostih vnosa nevarnih snovi in gnojil v tal ter v Uredbi o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (uredbi sta izšli v letih 2005 in 2008). Toda prave novosti se obetajo z evropsko smernico 2010/75/EU o industrijskih emisijah, ki se nanašajo na IPPC-zavezanca. Ta smernica še ni prenesena v naš pravni red, torej zamuja že skoraj štiri leta.

V javni obravnavi je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje predstavilo predlog nove uredbe, ki v primerjavi s prejšnjo uredbo za področje onesnaženja tal prinaša naslednji novosti:

- monitoring stanja podzemnih vod najmanj enkrat na 10 let in monitoring stanja tal najmanj enkrat na 5 let;
- če dejavnost vključuje uporabo, proizvodnjo ali izpust zadevnih

nevarnih snovi (tj. nevarnih snovi, ki lahko povzročijo onesnaženje tal in podzemnih vod) in če se pri tem upošteva možnost onesnaženja tal in podzemnih vod na območju naprave, mora upravljavec predložiti izhodiščno poročilo, s katerim bo omogočena količinska primerjava stanja onesnaženja tal in podzemnih vod po dokončnem prenehanju dejavnosti in povrnitev v zadovoljivo stanje kakovosti tal in podzemnih vod.

Šesto poglavje predloga uredbe vsebuje določbe o izhodiščnem poročilu: kdaj ga je treba izdelati, v kakšnem obsegu, katera merila je treba upoštevati pri opredelitvi zadevnih nevarnih snovi, kakšen je obseg ocene onesnaženosti tal in podzemne vode, kdo lahko izvede namensko raziskavo in kako mora biti izvedena. Izhodiščna poročila so tudi predmet vseh bodočih lastnikov zemljišč, ki se želijo prepričati, v kakšen stanju je zemljišče glede na ceno. Uredba ima pet prilog: v prvi so določene vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanja okolja večjega obsega, v drugi so določena merila za določanje najboljših razpoložljivih tehnik, v tretji pragovi za skupine snovi in zmesi za določitev zadevnih nevarnih snovi, ki lahko povzročijo onesnaženje tal in podzemnih vod, v četrti je določena podrobnejša vsebina izhodiščnega poročila, v peti pa je seznam onesnaževal, ki se upoštevajo pri določanju mejnih vrednosti emisij v okoljevarstvenem dovoljenju.

Glede na novo stanje s pridobljenimi štirimi okoljevarstvenimi dovoljenji na lokaciji Taluma se bodo obveznosti IPPC-zavezancev v prihodnje še povečale tako v Sloveniji kot širše v evropski skupini oziroma tudi za tiste, ki še trkajo na vrata EU. ▣

Sistem kakovosti vodenja je postal način dela

MAG. KARMEN JOŠT

Ponovno smo zaključili zunanjo presojo sistema kakovosti vodenja po standardu ISO 9001 in ISO/TS 16949 (za dobavitelje avtomobilski industriji). Splošne ugotovitve tokratne kontrolne presoje so, da je sistem primerno vzdrževan, se dobro nadzoruje in ustrezno izvaja. Presojevalca sta ugotovila nekaj manjših neskladnosti in priložnosti za izboljšanje poslovanja. Reševanja neskladnosti smo se že lotili, izboljšave pa bomo tam, kjer vidimo priložnosti, s pridom izkoristili.

Med največje koristi tokrat izvedene presoje štejem predvsem usmeritve presojevalcev. Na področju ulitkov, kjer prehajamo na kose z višjo stopnjo predelave, je to še posebej pomembno. Srečujemo se z novimi zahtevami obvladovanja. In kar danes morda še ni problem, lahko z rastjo programa postane v prihodnosti. Zato nam bodo napor, ki jih vlagamo v tej fazi razvoja, olajšali obvladovanje procesa v prihodnosti.

Hkrati pa ocenjujem – in to me še najbolj veseli –, da je postal sistem kakovosti vodenja način dela, mišljenja in poslovanja v večini podjetij skupine Talum. Po eni strani je to posledica zahtev trga, po drugi strani pa zavedanje, da standard ISO ni dodatna obremenitev, temveč odlično orodje za obvladovanje poslovnih procesov. ▣

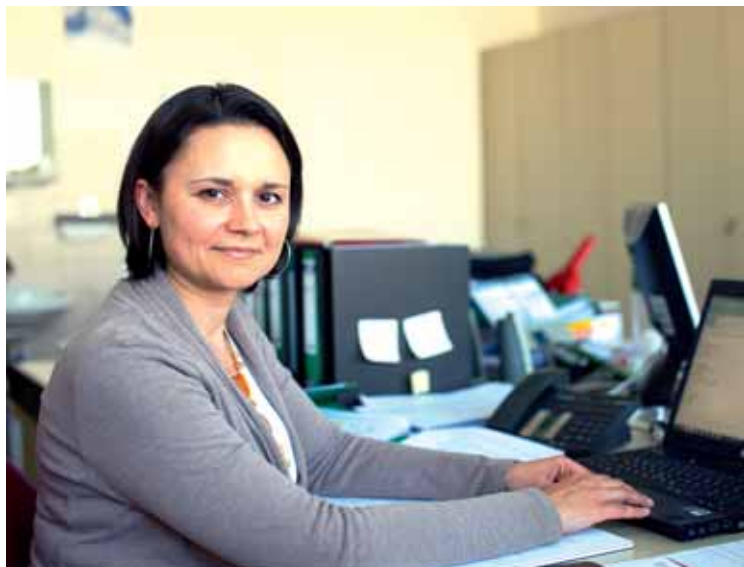
Delo mi je v izziv

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Tatjana Vicko

Pogovarjali smo se Tatjano Vicko,
tržnico v podjetju
Talum Inštitut d. o. o.

Zelo lepo govoriš slovensko. Je slovenščina težek jezik?

Hvala, trudim se. Moja sreča je, da pripadam generaciji, ki je pred razpadom nekdanje države še imela stik tudi z jeziki drugih republik, zato slovenščina zame ni bila popolnoma tuja tako kot za mlajše generacije. Zelo hitro sem vse razumela, začeti govoriti pa je bilo malo težje, ampak glede na to, da sem bila na delovnem mestu zadolžena tudi za tehnična vprašanja uporabnikov, sem se morala hitro naučiti. To, da se srbščina in slovenščina ne razlikujeta tako kot recimo angleščina in slovenščina, je po eni strani prednost, po drugi pa slabost. Na začetku je namreč težko razlikovati nekatere besede in ne veš, ali si nekaj povedal v slovenščini ali v srbščini s slovenskim naglasom, kar se pri drugih jezikih ne more zgoditi.

Prihajaš iz Novega Sada. Povej nam kaj o tem kraju, o svoji mladosti.

Ja, rojena sem bila sicer v Sremski Mitrovici, kjer sem končala osnovno šolo, na začetku gimnazije pa se je cela družina preselila v Novi Sad, ker sta starša tam dobila službo. V Novem Sadu sem končala splošno gimnazijo in Fakulteto za tehnologijo. Ti časi za Srbijo sicer niso bili preveč rožnati, posebej začetek devetdesetih let ne, vendar sem s prijatelji ob Donavi preživela zelo lepa

leta. Kljub okoliščinam je bila naša mladost verjetno precej podobna mladosti vseh drugih mladih, edino potovati nismo mogli enako kot drugi, čeprav smo se zmeraj trudili najti kako »luknjo«, skozi katero bi se lahko izmuznili kam ven. Študentska leta pa so bila precej burna. Veliko protestov konec devetdesetih, veliko neprespanih noči zraven knjig, ko smo se učili za izpite, med protesti, v upanju na boljši jutri pa tudi s sošolci v prostorih Univerze, s kitaro in seveda z Balaševićem. Na neki način so nam težke okoliščine prinesle tudi to, da smo imeli priložnost biti del velikih političnih sprememb in dogajanj, ki so takrat zajela Srbijo. In kakor je to v večini primerov tudi drugje, se prave revolucije začnejo v študentskih vrstah.

V Novem Sadu si doštudirala na Fakulteti za kemijsko tehnologijo?

Študirala sem v Novem Sadu na Fakulteti za tehnologijo, na Oddelku za kemijsko tehnologijo, smer naftno-petrokemijska tehnologija. V Sloveniji so mi diplomano nostrificirali in sem univerzitetna diplomirana inženirka kemijske tehnologije. To je še najbolj podobno tistemu, kar sem končala. Ugotovila sem, da nas v Sloveniji zelo pogosto zamenjajo s kemiki. V resnici smo nekaj vmes med kemiki in strojniki.

Kako si prišla v Slovenijo? Zakaj Slovenija?

Slučajno. Podjetje, v katerem sem delala pred prihodom v Talum, TKK Srpénica, d. d., je več let neuspešno iskalo kemijske inženirje, na koncu pa so se odločili poiskati kader v tujini. Glede na to, da imajo podružnico v Beogradu, so se verjetno odločili za Srbijo in v Novem Sadu objavili razpis, na katerega sem se prijavila. Službo sem dobila skupaj s še dvema sošolcema. V Slovenijo smo prišli leta 2005, in to v Bovec. Zame je bil to velik izziv. Novo okolje, novi ljudje ... Na ta način lahko človek spozna, kdo v resnici je in kaj zmore. Z odhodom v tujino sem nekako hotela preveriti tudi lastne meje.

Bila si na Primorskem. Kje? Kaj si tam počela?

Ja, nekaj let sem živela v Bovcu, zaposlena sem bila v Srpénici v podjetju TKK Srpénica, d. d., ki se ukvarja s proizvodnjo gradbene kemije oziroma poliuretanskih pen, silikonov ter dodatkov za beton. Delala sem kot inženirka v razvoju poliuretanske pene in tehničnih sprejev. Ker je podjetje manjše, je bil vsak izmed nas zadolžen za svoj izdelek od začetka do konca. Tako smo bili vsi vključeni tudi v promocijske aktivnosti novih izdelkov in delali kot tehnična podpora prodaji. Prosti čas sem čez poletje preživljala v čudoviti naravi ob Soči, pozimi pa sem smučala na Kaninu.

In v Srpénici si se začela ukvarjati z marketingom?

Ne direktno, kot sem že omenila, sem delala bolj kot podpora prodaji. Posredno sem bila vključena v vse marketinške aktivnosti, ki so se nanašale na izdelek, ki sem ga razvijala.

Kako to, da si prišla v Talum? In kdaj?

Kmalu bo že eno leto, odkar sem tu. Počutim se, kot da bi minilo že veliko več časa, ker je okolje res zelo prijetno in že od začetka se tukaj počutim zelo domače. Prišla pa sem na zelo nenavaden način. Po preselitvi v Maribor sem namreč po določenem času začela iskati službo. Udeležila sem se kratkotrajnega srečanja med delodajalci in iskalci zaposlitve (»speed dating«), ki ga je organiziral Karierni center mariborske univerze. To je bila nepozabna izkušnja, sicer precej stresna, ampak zelo zanimiva. Vsakemu priporočam, da se kdaj udeleži česa takega, ker to človeka res prisili, da se potruži. Pogoji za sodelovanje so taki, da imaš tri minute časa, da se predstaviš vsakemu izmed devetih delodajalcev. Ti so bili s popolnoma različnih področjih, od Taluma, POP TV do Microsofta, zaradi česar sem morala biti zelo zbrana ter vsakemu povedati tisto, kar bi ga mogoče zanimalo, ne pa govoriti vsem eno in isto. Tam sem prvič srečala Darjo in zdi se mi, da sva

»V Novem Sadu sem končala splošno gimnazijo in Fakulteto za tehnologijo.«

se takoj ujeli, če lahko tako rečem, glede na to, da sva govorili samo tri minute. Ampak je to očitno zadostovalo, da me je še enkrat povabila v Talum na razgovor, kar sem z veseljem sprejela.

Delaš v Talum Inštitutu. Tudi tukaj se ukvarjaš z marketingom. Kaj to pomeni?

Moja osnovna naloga v Talum Inštitutu je povečevanje prodaje storitev Inštituta zunanjim odjemalcem. Drugim podjetjem lahko Inštitut ponudi vse, kar dela na področju zagotavljanja in preverjanja kakovosti v okviru Taluma, in tudi podobne storitve, predvsem na področju okoljskih pre-

iskav, pa tudi različnih specifičnih analiz, ki jih podjetja potrebujejo za razvoj ali kontrolo kakovosti lastnih izdelkov, zlasti v kovinski industriji. Imamo veliko znanja, dobro usposobljen kader, kar nam omogoča, da kupcem ponudimo sodelovanje na zelo različnih področjih, da jim pomagamo pri reševanju njihovih težav ter na ta način prispevamo k njihovem uspehu.

Je delo zahtevno? Prav prodiranje na trg zunaj Taluma je za Inštitut najbrž vse prej kot lahko delo.

Delo je polno izzivov. Trudimo se, da bi ponudbo oblikovali na način, ki bi bil podjetjem kar naj-

bolj razumljiv in da bi dal čim več odgovorov na njihove težave ali zadovoljil njihove potrebe, kar ni preprosto. Ljudje danes preveč gledajo nadaljevanke o forenzičnih preiskavah, v katerih operaterji »vstavijo neko flaškico« v aparat, ta pa »izbruhne rezultat«. V realnem življenju ni zmeraj tako, pred tem je treba marsikaj storiti. Vedeti je treba, kaj iščeš, oziroma mi moramo vedeti, kaj bi nekoga lahko zanimalo, in mu to ponuditi. To ni zmeraj enostavno.

Kakšne so možnosti, da storitve Talum Inštituta prodate tudi na drugo stran tovarniške ograje?

Mislím, da so možnosti velike, seveda pa ne gre tako hitro. Pri kupcih je treba zgraditi ime in prepoznavnost ter postati sinonim za dejavnost, ki jo ponujamo.

Na drugi strani pa Talum s svojo proizvodnjo ne more brez vaših storitev. Kaj sploh še ostane za druge?

Kontrola proizvodnje v Talumu zaposlenim v Inštitutu še zmeraj vzame največ časa. Menim pa, da ima Inštitut dovolj strokovnega kadra in znanja, da lahko poskrbimo za vse.

Katero glasbo poslušate?

Moram reči, da zadnje čase precej slabo spremljam dogajanja na glasbeni sceni. V avtu pa seveda zmeraj imam kak Balaševićev CD in tako bo verjetno zmeraj, ker to v Vojvodini pač počnemo. Poslušamo Balaševića. Drugače pa rada poslušam tako imenovane »crossover« glasbenike, kot sta Vanessa Mae in Maksim Mrvica. Če pa že moram nekoga izbrati, najraje poslušam The Cult, EKV in Pink.

Kaj pa drugače počneš v prostem času?

Večino prostega časa preživim z družino. Imam dve leti in pol staro hčerkico Sonjo, ki je zelo družabna in zahteva veliko pozornosti in energije. Če mi potem sploh ostane še kaj prostega časa, rada

pogledam film ali preberem kako knjigo.

Se ti zdi, da si lahko zadovoljna (vsaj delno) s svojim življenjem – glede na družbo, okolje, v katerem delaš in živiš?

Načeloma ja. Seveda vedno obstaja razlog, zaradi katerega bi človek lahko bil nezadovoljen, sicer nikoli ne bi napredovali v življenju. Nezadovoljstvo mora biti konstruktivno, edino tako je koristno in ga lahko izkoristimo za napredovanje. Ampak če dovolimo, da nas omejuje in zavira, potem v življenju ne moremo dosti doseči.

Gremo spet v »fabriko«. Ima Talum po tvoje perspektivo?

Zagotovo. Predvsem zato, ker v njem delajo ljudje, ki verjamejo v njegovo prihodnost in v to, kar delajo. Verjamem, da je to osnovni pogoj za uspeh. Če ljudje verjamejo v svoje delo, bodo zmeraj našli način za izhod iz težav, ki se bodo vedno pojavljale.

Težko je to zanikati. Zanima pa me tudi tvoj pogled na prihodnost Taluma.

Mogoče sem tukaj premalo časa, da bi lahko suvereno govorila o prihodnosti podjetja v poslovnem smislu, ampak kot sem že povedala, verjamem, da je v Talumu dovolj zagnanih in inventivnih ljudi, ki želijo svetlo prihodnost za to podjetje in bodo znali najti način, kako do tega priti.

Bi še kaj povedala?

Dodala bi mogoče samo še to, da sem zelo vesela, da sem tu. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila vsem sodelavcem, ker so me tako lepo sprejeli. Okolje, v katerem poslujemo, je lahko tako ali drugačno, ampak ljudje so tisti, ki naredijo razliko in zaradi katerih hodiš v službo rad ali pa z grenkim priokusom. Zato sem zelo hvaležna vsem, s katerimi sodelujem, za prijaznost in dobro sodelovanje ter upam, da se bo to še nadaljevalo. ■

»Če mi potem sploh ostane še kaj prostega časa, rada pogledam film ali preberem kako knjigo.«

Začenjam ob sončnem vzhodu

ROBERT ŠTRAFELA

vodja elektrovzdrževanja
v družbi Talum Aluminij, d. o. o.
FOTO: SRDAN MOHORIC

aktivnosti. Glede na delovnik, ki ga imamo v Talumu, sem jaz tisti, ki prej odide na delo, ona pa poskrbi za otroka in ju odpelje v vrtec. Vožnja do službe traja slabih 30 minut. Vozim se skupaj z bratom, saj živiva v isti soseščini. Skupaj se voziva že dobrih 10 let, po reorganizaciji pa sva postala tudi ožja sodelavca.

Registracija delovnega časa na glavni vratarnici je ob 6.30. Do delovnega mesta se odpeljem s kolesom, kar je nekakšna dobrodošla jutranja telesna »rekreacija«. Potem ko pozdravim sodelavce, se na hitro preoblečem v delovna zaščitna oblačila in oddrvin v pisarno, kjer pregledam poročila izmenovodij ter dogodke, ki so se odvijali v proizvodnji. Plan aktivnosti imam navadno že pripravljen. K temu dodam še izredne dogodke, ki pa se v času redne proizvodnje, v popoldanskem in nočnem času, kar nakopičijo. Pred 7. uro si s sodelavci privoščimo »pravo« turško kavo in se pogovorimo o izrednih dogodkih. Razdelim jim delovne naloge in pospremim sodelavce na njihova delovna mesta. Tako poteka moje jutro, za koga morda »mala malica«, a vendar moram priznati, da zna biti koordinacija delovnih obveznosti kar naporno opravilo. Glede na postopke in obseg dela sledi še koordinacija s šefom in pregled aktivnosti, tekoče problematike, priprava planov ... Po sestanku opravi obhod delovišč, na katerih opravljamo montaže, sanacije, preglede in popravila. Kako obhod poteka, je odvisno od del, ki jih opravljajo sodelavci.

V Talumu sem zaposlen dobrih deset let, in sicer na področju vzdrževanja. Že od samega začetka delam v proizvodnji anod. Z

Moj dan, tudi ob prostih dnevih, se začne ob sončnem vzhodu, v ranih jutranjih urah. Tako kot pri večini spanec prekine zvonjenje mobilnega telefona, ki opozarja, da je treba vstati. Sem človek, ki raje vstane prej kot pozneje, kar pomeni, da po zvonjenju budilke ni poležavanja. Treba je vstati in se pripraviti na izzive dneva. Po obveznem »obredu« v kopalnici in že prej pripravljeni garderobi nama s partnerko (s katero sva v jutrih sicer kar uigrana, vendar ženske potrebujejo več časa za pripravo) pripravim brezkofeinski topel napitek in topla napitka za najini hčerki. Sledi kratek klepet ob »kofetkanju« in morebitni popravki plana popoldanskih

reorganizacijo v letu 2011 se je obseg mojega dela razširil še na področje elektroliz in silosa glinice. Obseg dela je kar velik. Vesel sem, da imam krasne sodelavce, ki mi s svojimi bogatimi izkušnjami pomagajo pri spoznavanju novih področij.

Vzdrževanje je bilo po reorganizaciji vključeno v proizvodne procese, kar pomeni, da smo močna vez med tehnologijo in tehnološkim procesom. Dobro se dopolnjujemo in tvorimo homogeno celoto, ki obvladuje celoten proces. Nismo le servis, temveč del proizvodnega procesa, za katerega moramo skrbeti, da teče nemoteno. Med drugim smo nosilci vseh večjih aktivnosti, ki potekajo v našem okolju.

Če se vrnem na delovni dan, potem okoli 10. ure sledi malica, ki jo prištevam med prijetna opravila. Po malici pa počitek? Šalim se! Ne, pri nas ni počitka, je treba kar takoj zgrabiti za delo, da ga končaš do konca delovnega dneva. Zaradi narave dela pa tudi ni nujno, da se konča v enem dnevu. Vzdrževalci proizvodnje smo namreč zadolženi za celoten tehnični del proizvodnih procesov. To pomeni, da smo zadolženi za tehnično obvladovanje procesa, skrbimo za nabavo rezervnih delov, sodelujemo pri planiranju proizvodnje in smo nasploh aktiven del delovnega procesa. Električar mora tako poznati tehnologijo, tehnološki proces in vanj vgrajeno tehniko, da lahko hitro odpravi napake in tako zagotavlja optimalno delovanje. Ko se delovnik bliža koncu, se navadno lotim administrativnih »zalogajev«, ki spadajo med obveznosti, povezane z delovnim mestom. Priznati moram, da na tem področju ravno ne »briljiram«. Raje se zamotim s tehničnimi opravili, saj so mi bolj pisana na kožo. A »birokracija« me vedno počaka.

Delo končam ob 14.45. Preblečem se in navadno ob 15. uri zapustim vratarnico.

Sledi vožnja proti domu, ki je po izgradnji obvoznice prijetnejša, kot je bila v času, ko smo še morali prečkati mesto in smo pogosto obtičali v prometnem zamašku.

Doma se nato posvetim družini, otrokoma, gradnji in drugim opravilom, ki se končajo v poznih večernih urah. ■

Presegli zastavljeni cilj

MAG. NIKA SAJKO

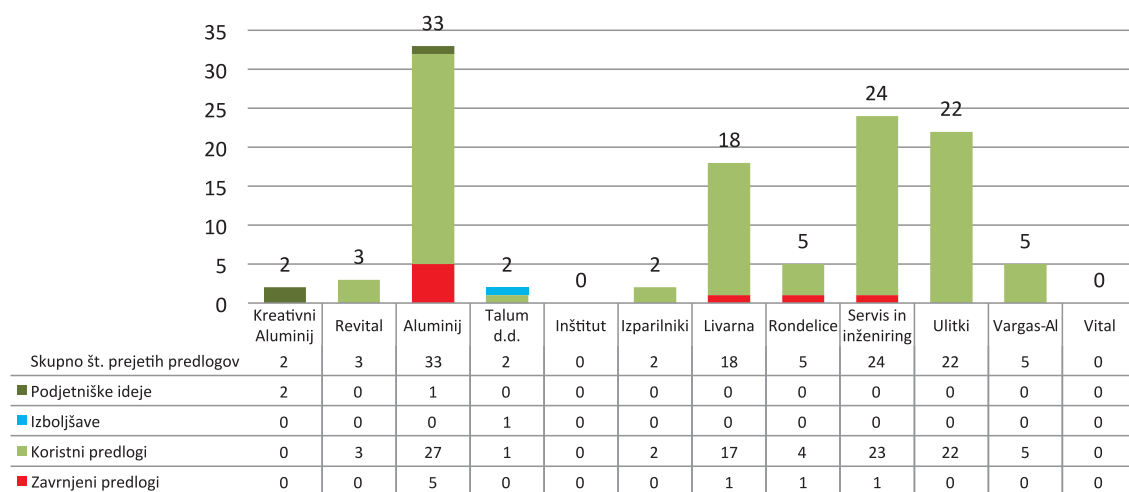
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ, ARHIV

V Strateškem razvoju smo pripravili prvo letošnje statistiko inovativnosti in inovacijskih predlogov, in sicer za meseca januar in februar. V celotni skupini Talum smo zabeležili 116 podanih inovacijskih predlogov, od tega smo jih kar 93 odstotkov prepoznali kot koristne. V prvih dveh mesecih je šest podjetij doseglo ali celo preseгло zastavljeni cilj 0,6 predloga na zaposlenega. To so podjetja: Kreativni Aluminij, d. o. o., Talum Aluminij, d. o. o., Talum Livarna, d. o. o., Talum Servis in inženiring, d. o. o., Talum Ulitki, d. o. o., in Vargas-Al, d. o. o.

Po številu predlogov izstopajo:

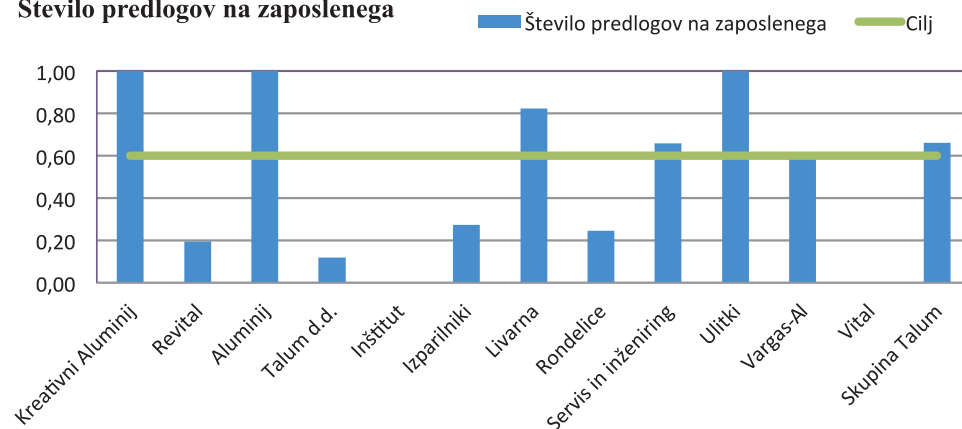
- Jože Palčič (Talum Servis in inženiring) – 10 predlogov,
- Janez Vogrinec (Talum Aluminij) – 10 predlogov,
- Tomi Eržen (Talum Ulitki) – 6 predlogov,
- Roman Železnik (Talum Livarna) – 5 predlogov.

Tudi celotna skupina Talum je dosegla zastavljeni cilj, saj trenutno beležimo 0,66 predloga na zaposlenega. Še posebej spodbudna je primerjava z letom 2013, ko smo dosegli 0,4 predloga na zaposlenega; gre torej za več kot 60-odstotno povečanje podajanja predlogov.

Mreža

Število predlogov na zaposlenega

Inovacija meseca

Ta mesec predstavljamo inovacijski predlog sodelavca Stanka Vajde iz Taluma, d. d. Njegova izboljšava je s področja čiščenja elektroliznega aluminija, zaradi česar imata koristi tako Livarna kot Rondelice. Z dokaj preprosto rešitvijo Stanka Vajde je skupina Talum prihranila dobrih 19.000 evrov.

Kakšen problem si reševal in kako si ga rešil?

Z vidika varnega dela sem bil prisoten pri poskusnem ročnem odstranjevanju nečistoč, plavajočih na površini tekočega elektroliznega aluminija v transportnem loncu. Delo je potekalo na višini (gradbeni oder, podest) pri delno nagnjenem loncu. Delavec je moral zaradi visoke temperature nositi aluminizirano zaščitno obleko in prek 1 meter visoke ograje z ročno zajemalko odstranjevati plavajoče nečistoče. Delo je bilo zanj izjemno fizično naporno in dolgotrajno. Pri spremljanju postopka se mi je porodila ideja

o namestitvi mreže ustreznih dimenzij pred izlivni tulec; mreža bi preprečevala, da bi se nečistoče z aluminijem prelile v livarniške peči.

Po lastni skici sem dal izdelati mrežo iz armaturnega gradbenega železa z enostavnim načinom pritrditve na transportni lonec. Začel sem spremljati prevoze v livarniške peči in primerjati teže loncev po prelivanju. Po približno osemdesetih vožnjah z nameščeno mrežo je v loncu ostajalo v povprečju 22 kg nečistoč na vožnjo, brez nje pa 6 kg. Podatek o skupnih količinah dobimo ob upoštevanju okoli 40 voženj v 24 urah.

V času poskusa je bila obraba mreže minimalna. Mreža je bila nameščena ves čas transporta, saj se zaradi nje ni povečala nevarnost brizganja aluminija.

Kakšna je bila alternativa? Kako smo tekoči aluminij čistili do sedaj? Izveden je bil poskus s pomočjo vrteče se naprave, vendar zaradi sprijemanja materiala ni bil učinkovit. Čiščenje tako v glavnem še vedno poteka v livarniških

pečeh s pomočjo različnih tehnoloških vozil.

Kaj meniš o sistemu spodbujanja inovativnosti v Talumu?

V Talumu posvečamo inovacijski dejavnosti izjemno pozornost, saj smo si za to namensko določili poseben dan. Prepričan sem, da se bo inovativno razmišljanje v prihodnje krepilo na vseh področjih, saj se zaposleni zavedamo, da z inovativnimi rešitvami lahko vplivamo na zniževanje stroškov dela, zmanjševanje fizičnih obremenitev zaposlenih, zmanjševanje onesnaženosti našega okolja, varnejše delo itd.

Že imaš kakšno novo idejo? S čim se sedaj ukvarjaš?

Trenutno nimam konkretne nove ideje. Ukvarjam se z varnostjo in zdravjem pri delu, zato sem precej časa v proizvodnih obratih. Z vidika varnosti spremljam delovne procese, pri tem pa z različnimi preventivnimi pregledi obratov ter opozorili in usposabljanji delavcev poskušam vplivati na izboljševanje področja. □

Stanko Vajda

POVABILO

Natečaj »60 idej za 60 let« od 1. aprila do 30. junija 2014

Sodeluj v natečaju za najbolj izvirno, uporabno in izvedljivo idejo.

Razmisli o novih tehnologijah, izdelkih, postopkih, metodah, organiziranosti in storitvah s področja aluminijske industrije ter s področja naših storitvenih dejavnosti.

Pet najbolj izvirnih, uporabnih in izvedljivih idej po izbiri komisije bo nagrajenih.

TUDI TI IMAŠ IDEJO! PREDLAGAJ JO IN OSVOJI NAGRADO!

Idejo lahko predlagate vsi zaposleni v družbah Skupine Talum in naši štipendisti. Pomembno pri tem je, da pustite domišljiji prosto pot in imate v mislih, da je VSAKA IDEJA – DOBRA IDEJA! Dokazali smo že, da v Talumu znamo biti ustvarjalni. Imamo veliko odličnih inovatorjev in še več odličnih idej.

Idejo napišite na obrazec, na katerega zapišete tudi svoje geslo. V drugo kuverto zraven gesla napišite svoje podatke in kuverto zalepite. Obrazec z geslom in zalepljeno kuverto z vašimi podatki oddajte v nabiralnik z napisom UPAM SI!

Obrazce najdete v tajništvu, na intranetni strani ali v jedilnici. Če bo potrebna pomoč, se obrnite na skrbnika sistema inovativnosti v vašem podjetju.

Komisija bo ideje zbiral od 1. aprila do 30. junija 2014. Pet najbolj izvirnih, uporabnih in izvedljivih (to so hkrati tudi kriteriji ocenjevanja) idej bo tudi nagradila. Nagrajenci bodo nagrado prejeli na Dnevu inovativnosti, ki bo septembra 2014.

S takšnimi in podobnimi projekti živimo po vrednotah, ki smo si jih zapisali. Z odprtostjo in sodelovanjem, z ustvarjalnostjo in podjetnostjo skupaj ustvarjamo prihodnost Taluma.

Informacije v zvezi z natečajem dobite pri Petru Megliču, tel. 155 in mag. Avgustu Šibili, tel 120.

Ko zadiši po obari

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Zadnja sobota v februarju je bila kulinarično obarvana. Na dvorišču Ptujске kleti so namreč pripravili tradicionalno kulinarično prireditev Obarjada. Ekipe gospodarstvenikov so se pomerile v kuhanju obare. Prireditev je imela dobrodelno in družabno noto. Sodelovala je tudi ekipa Taluma. Za vas smo letos poleg obare pripravili jubilejno malinovo torto, saj Talum novembra praznuje 60 let. Upamo, da ste bili z nami

in da ste se okrepčali in posladkali. Zmaga se nam je letos žal izmuznila, Talumova ekipa, ki so jo sestavljali Iztok Trafela in Boris Kuhar (hčerinsko podjetje Vargas-Al) ter Tomas Pulko in Franc Roškar (hčerinsko podjetje Vital), pa je s svojim moškim šarmom in spretnostjo nabrala največ prispevkov, ki smo jih podarili v dobrodelne namene.

Čestitamo! ▣

Franc Roškar, Iztok Trafela, Tomas Pulko in Boris Kuhar

Jubilejna malinova torta

Iztok Trafela, Boris Kuhar in Danijel Lačen

Razstava fotografa Srdana Mohoriča »Fabrika«

Vabimo vas na odprtje razstave fotografij
Srdana Mohoriča »Fabrika«,

ki bo v četrtek, 17. aprila 2014, ob 13. uri

v avli upravne zgradbe v Talumu.

Na fotografijah je »fabrika« ujeta skozi objektiv avtorja
Srdana Mohoriča.

Vljudno vabljeni!

»Pazi, zima, kurent gre!«

»Zavoljo raznih okoliščin je postalo Ptujsko polje nekakšno klasično šemsko ozemlje Slovenije ...« je pred dobrimi petnajstimi leti zapisal dr. Niko Kuret.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SRDAN MOHORIČ,
ALEKSANDRA JELUŠIČ

S tem je želel opozoriti na neizpodbitno dejstvo, da se je prav na tem območju ohranilo največ tipov tradicionalnih maskirnih likov in skupin. Več kot kjer koli drugje v Sloveniji, več kot v katerem koli drugem delu Evrope. Čeprav se je, tako kot drugod po svetu, v zadnjih desetletjih podoba regionalne tradicionalne pustne kulture zelo spremenila, pa lahko še vedno prepoznamo glavne maskirne like in skupine: kurenta/koranta (s hudičem), haloškega Jüreka in Rabolja, ruso z gonjačem in pobiračem, medveda z gonjačem, piceka in kuro, lik baba nosi deda in nasprotno. Prav je, da tudi Talum vsako leto gosti kurente in s tem pomaga negovati to bogato tradicijo. Tudi letos so na dan pred pustno soboto in na sam pustni torek s svojimi velikimi zvonci preganjali zimo. Prihod kurentov v Talum ima

danes drugačen simbolični pomen, kot ga je imel nekoč, ko so kurenti preganjali zimo s polj in travnikov, kmetom pa zaželeli plodno letino.

Etnografsko društvo »Kurenti vetrovniki« Kidričevo

Etnografsko društvo »Kurenti vetrovniki« je bilo ustanovljeno leta 2011. Pred tem smo bili razkropljeni po različnih skupinah v bližnji in daljni okolici, nato pa smo se dogovorili, da bomo ustanovili svojo lastno etnografsko skupino. Najprej smo bili v skupini le štirje, po dveh letih pa je članstvo v skupini naraslo kar na 26 članov. Danes skupino sestavlja 24 kurentov in dva hudička. Gostujemo po vsej Sloveniji, in to v okviru pustnih karnevalov ali obiskov po vrtcih, šolah, podjet-

jih, kjer predstavljamo kurentovo tradicijo. Pred nedavnim sta se naši skupini pridružila še dva člana iz Ljubljane. Pobrateni smo z etnografskim društvom iz Avstrije, ki je bilo letos naš gost na karnevalu v Majšperku in na otroški povorki v Kidričevem. V Talumu smo se v pustnem času v tej sestavi predstavili že tretjič, v drugačnih sestavah pa že desetič zapovrstjo. Vloga kurenta je preganjanje zime, a ta vloga ima danes širši pomen, saj kurent prinaša dobro na vseh področjih, ne samo na področju kmetijstva. Podjetjem tako prinese poslovanje, zato so podjetniki zadovoljni, če se oglasimo s pozitivno popotnico. Ne sprejeti kurenta po izročilu namreč prinese nesrečo. Talumu želimo veliko uspehov pri poslovanju! (Srečko Bek).

Sekcija korant - Orači Kidričevo

Etnografsko skupino vodim že od leta 1980, a so jo takrat sestavljali samo orači. Leta 2000 so se oračem pridružili še kurenti in tako je nastala skupina z uradnim imenom Korant - orači Kidričevo. Gostujemo po Sloveniji. Nekateri mislijo, da je vloga kurenta naporena, saj s seboj prenašamo kurentovo opremo, ki tehta od 30 do 35 kilogramov. A če si kurent s srcem, potem komaj čakaš, da pride čas pustovanja, ko lahko oblečeš svojo pustno opravo in preženeš zimo. Kurentova oprava ti daje posebno energijo.

Talum smo obiskali dan pred pustno soboto, kar je naša tradicija že od leta 2001. Kurent v Talum vsako leto prinaša srečo, veselje, zdravje in dobre odnose. (Stanko Horvat) □

Etnografsko društvo »Kurenti vetrovniki« Kidričevo

Etnografsko društvo »Kurenti vetrovniki« Kidričevo

Sekcija korant - Orači Kidričevo

Sekcija korant - Orači Kidričevo

Sekcija korant - Orači Kidričevo

Etnografsko društvo »Kurenti vetrovniki« Kidričevo

Konferenca Zlati kamen 2014

MAGDA URŠIČ RUPREHT

FOTO: ARHIV

Mag. Albert Korošec na konferenci

Blagovna znamka Kreal se je prvič promocijsko predstavila večjemu številu slovenskih občin na konferenci Zlati kamen 2014, ki je potekala 13. marca v Ljubljani. Na tem dnevu občin in srečanju županov smo predstavili svojo ponudbo – kreativni koncept zasnov in oblikovanja odprtih javnih prostorov z oblikovno prepoznavnimi linijami urbane opreme in igral iz aluminija ter ponudbo celovitih storitev, ki prostoru dajo končno vsebino. Cilj naše promocije je bil, da se predstavimo tistemu delu slovenskih občin, ki so prepoznane kot najbolj razvojno uspešne in si prizadevajo za dvig kakovosti življenja in bivanja v

občini. Odziv skupaj 126 udeležencev konference je bil pričakovan, naša predstavitev je vzbudila zanimanje in interes. To je bila prva večja promocija na slovenskem trgu, ki jo ocenjujemo kot zelo uspešno, saj smo navezali veliko osebnih stikov z vodstvom tistih slovenskih občin, ki so najbolj inovativne in razvojno naravnane. Namen konference, na kateri vsako leto podelijo nagrado za razvojno najbolj prodorno občino, je namreč spodbujati lokalne skupnosti, da se odločijo za investicije v tehnološko napredne in inteligentne rešitve. ■

Potepanje na ženski način

LILIJANA DITRIH
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Tako sta povabilo na izlet poimenovala sindikat SKEI in Uprava družbe Talum, ki sta nam z rožico in izletom izkazala pozornost ob dnevu žena.

V petek, 7. marca, se nas je 70 ob 12. uri zbralo na avtobusnem postajališču ob tovarni in se nato odpeljalo na izlet v Oljarno v Središče ob Dravi in v Varaždin. Oljarna in mešalnica stoji na robu naselja, oddaljena približno 9 km iz Ormoža in predstavlja tudi zadnje naselje ob meji s Hrvaško. V oljarni, katere začetki segajo v začetek 20. stoletja in ki je bila v lasti veleposestnika Vargazona, ostaja postopek pridelave bučnega olja nespremenjen, skrivnosti pa se prenašajo z enega rodu oljarjev na drugega. V oljarni so nas seznanili s postopkom pridelave, ki je popolnoma naraven. Za pridelavo visoko kvalitetnega olja so pomembne buče oziroma tikve, kot jim pravijo v okolici. Bučna semena najvišje kakovosti primerno izberejo, posušijo, zmeljejo in pripravijo za stiskanje. V prostoru, v katerem so nam pokazali postopek pridobivanja bučnega olja, je prav omamno dišalo. Seznanili so nas z lastnostmi bučnega olja: polno je esencialnih maščobnih kislin, vitamina E, selen in je uporabno v kulinariki, zdravilstvu in kozmetiki. Sledila je degustacija. Razvajali so nas z raznimi namazi, kot je skuta z bučnim oljem, z makovo-rožičevim pecivom z bučnim oljem, ruladicami, praženimi bučnicami s čokolado in pomarančami, z vaniljo in cimetom, s čilijem in še s čim ter s kruhom, pomočenim v 100-odstotno bučno olje, kmečko

bučno olje ... Dobile smo tudi zloženko z recepti. V majhni trgovinici ob oljarni je nastala prava gneča, saj je skoraj vsaka hotela kupiti nekaj malega za svoje domače.

Sledila je pot v Varaždin. V tem kraju sem bila nazadnje še v Jugoslaviji, ko smo v času velike inflacije hodili po nakupih, plačevali s čeki, dvigali denar na bankah in ga nato polagali na svoje račune v Sloveniji. Do takrat, ko so čeki prispeli na unovčenje v Slovenijo, je inflacija že požrla tretjino vrednosti nakupa in tako smo takrat na neki način »šparali«. Ogledale smo si znano pokopališče, zgodovinski Stari grad, palače, mestno hišo in cerkev ter prostor, kamor hodijo angelčki

hrvaški vodič Branimir. Videle smo več trgov, znamenito mestno hišo, več palač, cerkva. Najbolj sem si zapomnila palačo grofov Draškovičev – grofica se je precej neprimerno vedla za tiste čase in palačo Patačić – središče družabnega življenja varaždinske gospode. Ostalo nam je še pol ure za kavico ali krajši sprehod, nato pa odhod v Međimurske dvore, kjer sta nas čakala večerja in druženje. Za vzdušje sta s svojo glasbo in petjem skrbela dva gospoda, ki sta precej »fušala«, a to sodelavk ni motilo, saj so uživale v plesu. Čas ob druženju je hitro minil in treba je bilo oditi proti domu. Potepanje na ženski način se je končalo.

Še mnenje udeleženke o izletu in

spat. Varaždinsko pokopališče je precej znano predvsem zaradi svoje parkovne zasnove v slogu francoskih parkov, kot si ga je v 19. stoletju zamislil H. Haller. Snovalec si je želel, da to ne bi bilo samo pokopališče, temveč tudi prostor za sprehode. Poseben pečat mu dajejo ciprese, ki jih obrezujejo in oblikujejo v zelene pregrade. Nato smo se sprehodile do zgodovinskega Starega gradu, katerega začetki segajo v 12. stoletje. Grad je skozi stoletja doživel razne oblikovne spremembe, lastniki pa so bili kratek čas tudi grofje Celjski. Varaždin je imel mestne pravice že v 12. stoletju, v 16. stoletju je bil pomembno obrambno središče pred turškimi vpadi, v času Marije Terezije glavno mesto, največjo nesrečo pa je doživel z velikim požarom, ki nam ga je zelo slikovito opisal naš

pomenu dneva žena:

Lojzka Tominc, Revital: Na izletu smo se imele lepo. Lepo je, da se ohranja tradicija izleta uslužbenk v skupini Talum ob 8. marcu, dnevu žena. Talumu in sindikatu se zahvaljujem, da so nam omogočili to popestritev delovnega vsakdana. Upamo, da se bo ta tradicija ohranjala, saj so taki izleti zelo dobra možnost za druženje. Večkrat pozabljamo na bistvo tega praznika. V razvitih državah je enakopravnost med moškimi in ženskami nekaj samoumevnega. Velikokrat pozabimo na težave, s katerimi se srečujejo ženske iz držav tretjega sveta. Čeprav je minilo manj kot stoletje, odkar smo si ženske izborile volilno pravico, smo na področju enakopravnosti precej napredovali. Prav je, da se enkrat v letu spomnimo na ta dan. ▣

Monokomedija Oh, teater

LILIJANA DITRIH

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Podjetja Boxmark, Silkem, Talum in Vital ter Občina Kidričevo so ženskam ob prazniku podarili ogled predstave »Oh, teater«, v kateri nastopa dramska igralka Barbara Vidovič. V predstavi je igralka predstavila štiri različne like žensk. Najprej je prišla na oder rekviziterka v gledališču in predstavila svoj pogled na različna življenjska obdobja ženske, njene zgoode in nezgoode ter razbila mit o ženski multipraktiku. Sledil ji je lik samske, a ne

osamljene ženske in nam predstavil samskost v vseh njenih odtenkih, iskanje idealnega moškega, sanje o poroki, pripetljaje na zmenkih. Sledil je »izpad« diplomirane dramske igralkke, ki zaradi izgubljenega kostuma pred nastopom naredi pravo dramo in povrh ošvrkne še razmere v svetu gledališča in odnose med igralskimi kolegicami. Nazadnje se nam je predstavil še lik uboge vdove, ki ji je v življenju preostala le še molitev.

V dobri uri je igralki uspelo združiti svet stand up komedije in resne gledališke igre. Predstava je bila polna vedrih, iskrivih, duhovitih, pa tudi nekaj grenkih trenutkov v življenju ženske, ob katerih smo se prijetno zabavale ženske in redki moški, ki so predstavo gledali z nami, čeprav so slišali kakšno tudi na svoj račun. Hvala sponzorjem predstave za res lep nedeljski večer. ▣

Fotografije meseca

Nebo nad Talumom. Foto: Bogdan Kores.

Cevi. Foto: Miran Jeza.

Lonci. Foto: Miran Jeza.

Rock skupina Still Strangers v Talumu

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Na pustno soboto se je v Talumu mudila skupina Still Strangers, ki je v surovem miljeju stare elektrolizne hale posnela svoj videospot (objavili ga bomo tudi na naši strani na Facebooku).

Kdo so Still Strangers?

Predstavljajte si kemično spojino, v katero zmešamo 5 mladih nadobudnih pop/punk rockerjev, katerih načelo je: Band je vse, vse je band. ▣

Video: www.youtube.com/watch?v=7H819WE_cBU

Still Strangers

Smučišče Cerkno. Foto: Zdravko Štumperger.

Mijau

GREGOR JURKO

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Verjetno se je že vsak od nas znašel v ganljivem prizoru, najsi bo v vlogi otroka ali starša, ko otrok z majhno kosmato kepico v roki in s solzami v očeh prepričuje starše, da njihova družina nujno potrebuje hišnega ljubljence.

Domače živali so na splošno koristna zadeva, saj za najmanj 14 dni naučijo otroke, kako je treba skrbeti za novega družinskega člana; kasneje morajo to vlogo osvojiti še starši. Navsezadnje je bolje, da ima žena kosmatega prijatelja, zaupnika, osebnega trenerja in sprehajalnega partnerja na štirih nogah kot na dveh. Tudi za očeta je bolje, da ima praske na hrbtu od mačke, ki je samo hotela z ramen bolj videti, kako se reže klobasa Poli. Lekcij, ki jih sicer dobimo od živali, je kar nekaj. Glede na to, da izhajamo iz istega enoceličnega bitja, ki je po nedokazani teoriji splezalo iz morja pred štirimi milijardami let, smo si podobni bolj, kot si mislimo.

Ena prvih lekcij, ki jo dobimo od živali, predvsem takrat, ko se srečamo z njeno dvodimenzionalno podobo na asfaltu, je, da je življenje minljivo in da ga lahko precej podaljšamo s preprostimi posegi, kot je denimo pogled na levo in desno, preden prečkamo cesto. Vse naslednje lekcije so že zahtevnejše in zahtevajo človeško presojo, kdaj je čas, da zapustimo čredo, ki drvi v napačno smer, kdaj je bolje, da gremo ven, v noč in se napijemo, kot da zgrizemo vse čevlje v hiši, in kdaj je čas, ko je treba stopiti z vrtečega se kolesa, ki je pri hrčkih edina dinamika, vendar jih žal ne pripelje nikamor. Očitno je, da so tudi živali socialna in čuteča bitja, sicer pa je vse, kar preberem o njih, že kar strašljivi-

vo podobno človeškemu obnašanju. Čredni nagon, krdelno obnašanje, alfa samice, kolesarske reakcije (klanjanje navzgor, tepanje navzdol), imponirajoče obnašanje (zastrašujoče za rivala istega spola in privlačno za nasprotni spol) ter otročje obnašanje pri odraslih živalih so pojmi, ob katerih ne vemo, kaj je bilo prej, kura ali jajce – ali smo te vzorce prevzeli od živali ali pa smo jih prenesli nanje. Podobnost med živalskimi in človeškimi lastnostmi se kaže tudi v izbiri domačega ljubljence. Praviloma lahko vedno najdemo vsaj eno podobno lastnost, ki si jo delita žival in njen skrbnik (mimogrede, to je bolj prijazen izraz kot izraz lastnik). Joj, smo postali nevtralni, ko bi to vsaj pomagalo pri boljši oskrbi živali.

Če bi ugotavljali, katera žival je najbolj množično poselila Dravsko polje, bi z veliko prednostjo zmagal ptujski piščanec, žival, katere vonj ni pretirano priljubljen, ko je živa, ceniti ga začnemo šele v posmrtnem življenju, ko se v zlati barvi spusti na sredo mize. Se ne čudim, da to skoraj religiozno doživetje pogosto spremlja molitev pred južino.

Sicer pa lastnike domačih živali delimo na dve večji skupini. Lastniki psov naj bi bili bolj družabni in naj bi bolj skrbeli za svoje zdravje, medtem ko so lastniki mačk po raziskavah bolj izobraženi in manj družabni od lastnikov psov. Verjetno si vsak izbere žival, ki bolje odraža njegov življenjski slog, in mačke so primernejše za tiste, ki nimajo časa za dolge sprehode, obenem

pa ne potrebujejo toliko človeške družbe kot psi. Pri psih in mačkah je seveda nešteto različnih pasem, ki splošno teorijo o lastnostih lastnikov razbijejo na prafaktorje. Tudi med mačkami imamo take, ki potrebujejo stalno nego in pozornost in med psi so takšne pasme, ki ne potrebujejo ničesar, česar si ne bi mogli sami naložiti. Vsake oči imajo svojega malarja in vsak lastnik zagotovo ve, da je pasma, ki je pri hiši, najboljša. Ljudje, ki prisegajo na nemško avtomobilsko industrijo, prisegajo tudi na nemške pasme, ljudje s poudarjeno vero v lastno nezmotljivost («preseratorji») pa prisegajo na bolj eksotične pasme, ki imajo tudi bolj eksotične cene.

Ne smemo pozabiti, da poleg klasičnih hišnih ljubljencev, ki smo jih že omenili, obstajajo tudi druge živali, kot so ptiči, plazilci, razni glodavci in ribe, ki dajejo toliko, kot zahtevajo. Malo. Tisti z večjo parcelo in olajšanim dostopom do 600 kg senenih bal si lahko privoščijo tudi kakšnega konja. Za nekatere ljubljence potrebujemo več hrane in prostora kot za vso družino skupaj.

Monolog o tistem delu živalskega kraljestva, ki smo ga vzeli za svojega, torej smo se odločili, da jih ne jemo, ampak samo skrbimo zanje, lahko še najlepše zaključimo s sporočilom sponzorja, partnerja v projektu Zdravo Talum: Naj bo žival velika ali majhna, dejstvo je, da lastništvo oziroma skrbništvo ugodno vpliva na naše zdravje, zato si v duhu zdravega življenja privoščite kakšnega vzdržljivega žrebca oziroma kakšno elegantno mačko. **Mijau.** ■

Pustovanje

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ, ROMAN INTIHAR

Kurenti na smučišču

20. državno prvenstvo SKEI Slovenije v veleslalomu in tekih na smučeh

20. državno prvenstvo SKEI Slovenije v veleslalomu in tekih na smučeh je letos potekalo 14. februarja na smučišču Smučarskega centra Cerklje. Tudi tokrat smo se iger udeležili predstavniki Regijske organizacije SKEI za Ptuj in okolico. Naše barve so uspešno zastopali člani sindikata iz Taluma, Silkema in Agisa.

IGOR JEZA

FOTO: ZDRAVKO ŠTUMPERGER

Avtobus je s Ptuja krenil v zgodnjih jutranjih urah, saj je bila pot dolga in nepredvidljiva zaradi

ledene ujme, ki se je končala ravno takrat. Zaradi žleda so morali igre enkrat že prestaviti,

Rezultati posamezno po kategorijah:

Mesto	Točke	Št. št.	Član	Kategorija
2.	99	545	Sebastjan Murko	PTU MBV
20.	81	90	Irena Grdinič	PTU ŽDV
31.	69	339	Zdravko Štumperger	PTU MDV
32.	68	128	Miran Jeza	PTU MEV
38.	63	484	Blaž Slaček	PTU MCV
51.	50	164	Vladimir Vtič	PTU MEV
52.	49	349	Štefan Krajnc	PTU MDV
61.	40	370	Feliks Kodrič	PTU MDV
64.	37	378	Zlatko Tašner	PTU MDV
71.	30	375	Stanislav Horvat	PTU MDV
72.	29	324	Roman Kuhar	PTU MDV
73.	28	366	Franc Mar	PTU MDV
74.	27	430	Robert Merlak	PTU MCV
81.	20	405	Leon Turk	PTU MCV
86.	15	174	Milan Fajt	PTU MEV

Rezultati po regijah:

Mesto	Regija	Točke
1.	Gorenjska	2693
2.	Velenje	2608
3.	Koroška	1746
10.	Ptuj	782

tako da se do zadnjega ni zagotovo vedelo, ali jih bodo tokrat lahko izvedli. Ko smo se vozili proti Cerklju, smo videli razsežnosti ujme, ki je bila tukaj zelo huda. Opazili smo daljnove, ki so ležali po tleh, polomljena drevesa, električne agregate, ki so napajali vasi ...

Avtobus nas je varno pripeljal na parkirišče pred sedežnico Počivalo. Skupno število prijavljenih je bilo letos rekordno, saj se je letošnjih iger, že 20. po vrsti, udeležilo kar 730 tekmovalcev iz dvanajstih regij. Snega je bilo veliko, saj smučišče leži na meji med Primorsko in Gorenjsko, kjer se mešata primorski in hladen gorenjski zrak – idealno za sneg. Zbrali smo se ob 8.00 uri, ob 9.30 pa so se začela tekmovanja. Tekmovalke in tekmovalci so bili razdeljeni po starostnih skupinah. Imeli smo dve progi, na katerih so tekmovali mlajši in nekoliko manj mladi tekmovalci in tekmovalke. Proge so bile dobro pripravljene in so zdržale vseh 730 tekmovalcev. Zanimivo je bilo videti tiste, ki so prišli v starejših dresih naše reprezentance. Na koncu je

vendarle odločala ura, ki je neusmiljeno beležila čase.

Na vrhu smučišča je restavracija Cerklje, v kateri smo dobili hrano in pijačo. Ob 15.30 je bila svečana podelitev medalj in pokalov za najboljše posameznike in ekipe. Ptujčani smo poskrbeli za prijetno presenečenje, saj je naš kolega Stane Horvat pripeljal s seboj skupino kurentov, ki so s svojim nastopom popestrili tekmovanje. Ljudje so si jih ogledovali z veliko zanimanja, saj so jih nekateri v živo videli prvič. Ob podelitvi medalj, ki jih je najboljšim podelila predsednica SKEI Slovenije Lidija Jerkič, so skakali, glasno zvonili s svojimi velikimi zvonci in preganjali zimo.

Povedati je treba, da na skupno število točk vpliva število tekmovalcev, zato smo Ptujčani, ki nas je bilo samo 31, s skupno uvrstitvijo zelo zadovoljni. Iz nekaterih regij se je namreč pripeljalo celo več avtobusov tekmovalcev. Navsezadnje pa je bilo vendarle najbolj pomembno druženje in prijetno vzdušje med udeleženci. ■

Razpis terminov letovanja

v Talumovih počitniških kapacitetah v letu 2014 v Nerezinah, Červarju in Štuhčevem domu

DANICA HRNČIČ

FOTO: STATIC.PANORAMIO.COM
PHOTOS.ADRIATYK.COM.PL

V skladu s Pravilnikom o koriščenju počitniških kapacitet je Uprava potrdila razpis terminov letovanja v počitniških kapacitetah v Nerezinah in Červarju:

28. 4. 2014 – 5. 5. 2014	14. 7. 2014 – 21. 7. 2014
5. 5. 2014 – 12. 5. 2014	21. 7. 2014 – 28. 7. 2014
12. 5. 2014 – 19. 5. 2014	28. 7. 2014 – 4. 8. 2014
19. 5. 2014 – 26. 5. 2014	4. 8. 2014 – 11. 8. 2014
26. 5. 2014 – 2. 6. 2014	11. 8. 2014 – 18. 8. 2014
2. 6. 2014 – 9. 6. 2014	18. 8. 2014 – 25. 8. 2014
9. 6. 2014 – 16. 6. 2014	25. 8. 2014 – 1. 9. 2014
16. 6. 2014 – 23. 6. 2014	1. 9. 2014 – 8. 9. 2014
23. 6. 2014 – 30. 6. 2014	8. 9. 2014 – 15. 9. 2014
30. 6. 2014 – 7. 7. 2014	15. 9. 2014 – 22. 9. 2014
7. 7. 2014 – 14. 7. 2014	22. 9. 2014 – 29. 9. 2014

Prav tako je Uprava potrdila razpis terminov letovanja v Štuhčevem domu pri Treh kraljih, in to v obdobju od aprila do konca septembra 2014 (se ne upošteva v kvoti letovanja):

1. 4. 2014 – 6. 4. 2014	1. 5. 2014 – 6. 5. 2014	1. 6. 2014 – 6. 6. 2014
6. 4. 2014 – 11. 4. 2014	6. 5. 2014 – 11. 5. 2014	6. 6. 2014 – 11. 6. 2014
11. 4. 2014 – 16. 4. 2014	11. 5. 2014 – 16. 5. 2014	11. 6. 2014 – 16. 6. 2014
16. 4. 2014 – 21. 4. 2014	16. 5. 2014 – 21. 5. 2014	16. 6. 2014 – 21. 6. 2014
21. 4. 2014 – 26. 4. 2014	21. 5. 2014 – 26. 5. 2014	21. 6. 2014 – 26. 6. 2014
26. 4. 2014 – 1. 5. 2014	26. 5. 2014 – 31. 5. 2014	26. 6. 2014 – 1. 7. 2014
1. 7. 2014 – 6. 7. 2014	31. 7. 2014 – 5. 8. 2014	30. 8. 2014 – 4. 9. 2014
6. 7. 2014 – 11. 7. 2014	5. 8. 2014 – 10. 8. 2014	4. 9. 2014 – 9. 9. 2014
11. 7. 2014 – 16. 7. 2014	10. 8. 2014 – 15. 8. 2014	9. 9. 2014 – 14. 9. 2014
16. 7. 2014 – 21. 7. 2014	15. 8. 2014 – 20. 8. 2014	14. 9. 2014 – 19. 9. 2014
21. 7. 2014 – 26. 7. 2014	20. 8. 2014 – 25. 8. 2014	19. 9. 2014 – 24. 9. 2014
26. 7. 2014 – 31. 7. 2014	25. 8. 2014 – 30. 8. 2014	24. 9. 2014 – 29. 9. 2014

V Talumovih počitniških kapacitetah lahko letujejo delavci družbe Talum, d. d., in družb, v katerih je Talum edini družbenik: Revital, d. o. o., Vargas-Al, d. o. o., Vital, d. o. o., Talum Aluminij, d. o. o., Talum Livarna, d. o. o., Talum Rondelice, d. o. o., Talum Izparilniki, d. o. o., Talum Ulitki, d. o. o., Talum Servis in inženiring, d. o. o., Talum Inštitut, d. o. o., in Kreativni aluminij, d. o. o.

Direktorji, ključni kadri in vodje služb ter upokojeanci vseh navedenih družb lahko počitniške kapacitete uporabljajo le, če po izvedbi razpisa ostanejo prosta mesta.

Skupaj z delavcem lahko letujejo člani njegove družine (**nepreskrbljeni otroci, posvojenci, zakonec, zunajzakonski partner, pastorki**). Vsi ti lahko letujejo le skupaj z delavcem in ne namesto njega. Če delavec to pravico zlorabi, naslednjih 10 let ne bo mogel letovati v kapacitetah podjetja. Skupaj z upokojeancem lahko letuje tudi njegov **zakonski** ali **zunajzakonski partner**.

Če počitniške kapacitete niso zasedene, jih na podlagi vloge lahko uporabljajo tudi druge osebe (fizične ali pravne), ki sicer niso upravičene do letovanja v njih.

V skladu s Pravilnikom o koriščenju počitniških kapacitet je uprava za zgoraj navedene upravičence do letovanja določila cene najema počitniških kapacitet za tekoče koledarsko leto:

zaposleni Taluma	april, maj, junij	julij, avgust	september
hišica v Nerezinah	10 EUR/dan	30 EUR/dan	10 EUR/dan
apartma v Nerezinah	7 EUR/dan	15 EUR/dan	7 EUR/dan
apartmaji v Červarju	8 EUR/dan	20 EUR/dan	8 EUR/dan

Štuhčev dom			
apartma za 2 osebi	8 EUR/dan	8 EUR/dan	8 EUR/dan
apartma za 4 osebe	10 EUR/dan	10 EUR/dan	10 EUR/dan

upokojenci	april, maj, junij	julij, avgust	september
hišica v Nerezinah	39 EUR/dan	44 EUR/dan	39 EUR/dan
apartma v Nerezinah	18 EUR/dan	21 EUR/dan	18 EUR/dan
apartmaji v Červarju	31 EUR/dan	35 EUR/dan	31 EUR/dan

Štuhčev dom			
apartma za 2 osebi	20 EUR/dan	20 EUR/dan	20 EUR/dan
apartma za 4 osebe	37 EUR/dan	37 EUR/dan	37 EUR/dan

zunanji uporabniki	april, maj, junij	julij, avgust	september
hišica v Nerezinah	48 EUR/dan	54 EUR/dan	48 EUR/dan
apartma v Nerezinah	26 EUR/dan	30 EUR/dan	26 EUR/dan
apartmaji v Červarju	44 EUR/dan	50 EUR/dan	44 EUR/dan

Štuhčev dom			
apartma za 2 osebi	20 EUR/dan	20 EUR/dan	20 EUR/dan
apartma za 4 osebe	37 EUR/dan	37 EUR/dan	37 EUR/dan

Vtisi zaposlenih, ki so letos že preživeli počitnice v počitniških kapacitetah na Treh kraljih:

Marija Sitar
(Talum, Pravna služba)

Za počitnice na Treh kraljih sem se odločila, ker rada smučam. Tudi poleti sem že letovala na Pohorju in uživala v sprehodih in prelepi naravi. Prednost Treh kraljev je, da je lokacija blizu in za vožnjo ne porabiš veliko časa, po drugi strani pa je cenovno ugodno. Apartmaji so lepo urejeni, le ljudje bi morda lahko bolj pazili na opremo. Navsezadnje je to naše in prav je, da za stvari lepo skrbimo.

Zvonko Intihar
(Talum Servis in inženiring)

Na Treh kraljih sem bil na počitnicah že večkrat. Imam tri majhne otroke in v apartmajih se počutimo udobno. No, letos nam je malce zagodlo zdravje otrok, a smo kljub temu uživali.

Prijavnico dobite v vašem tajništvu, izpolnjeno pa oddajte v vložišče pošte Taluma. **Rok prijave: 31. marec 2014.** ■

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka

Janka Perka st.
iz Gerečje vasi 40d

se iskreno zahvaljujemo godbeniku Taluma za odigrano Tišino, sindikatu Taluma in pokojnikovim sodelavcem za izrečena ustna in pisna sožalja ter za darovane sveče.

Vsem še enkrat iskrena hvala!
Njegovi najdražji

Zahvala

Ob izgubi našega dragega očeta, tasta in dedija

Janeza Piška,

upokojenca podjetja Vargas-Al, se iskreno zahvaljujemo sindikatu Taluma in družbi Vargas-Al ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala.
Vsi njegovi

Uresniči svoje sanje

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: HEAD LENS – MEDIA

V petek, 21. februarja 2014, se je v Talumu mudila snemalna ekipa, ki je pred kamerami pripravila pravi motošov. Glavna zvezda kratkega videospota je bil Rok Bagoroš, mladi virtuoz, testni voznik za firmo KTM, ki izdeluje motorje. Rok Bagoroš je na svoji strani na Facebooku zbral že 100.000 oboževalcev. Video, ki so ga posneli, bo darilo za vse, ki ga zvesto spremljajo. Objavljen bo na njegovi strani na Facebooku, z njegovo privolitvijo pa tudi na Talumovi strani na Facebooku. Talum s podjetjem KTM sodeluje tudi poslovno, saj za motorje njihove blagovne znamke izdelujemo zadnjo aluminijasto nihalko.

Kdo je Rok Bagoroš?

Rok Bagoroš je 24-letnik, ki se je že v otroštvu zaljubil v motorje. Živi v Radencih, a je veliko na poti in dobesedno živi svoje sanje. Kot motoristični kaskader je nekakšen ambasador cestnih motorjev podjetja KTM. Rok je poklicni športnik, ki potuje po svetu in kot virtuoz na motorju uprizarja motoristične šove. Kot otrok je sanjaril o motorjih, a si družina ni mogla privoščiti, da bi se fant ukvarjal z motorističnim športom, saj je bilo to povezano z visokimi finančnimi sredstvi. Pri 17 letih si je začel sam služiti denar. Kupil si je svoj prvi skuter, na katerem je

izvajal drzne motoristične trike. Na nekem turističnem sejmu v Nemčiji je imel nastop s skuterjem. Zastopnik za podjetje KTM je mladeniča opazil in ga povabil k sodelovanju. Imel je možnost preizkusiti njihov prototipni motor in tako se je začelo nenavadno poslovno sodelovanje, ki mu je spremenilo življenje. Roka Bagoroša vedno znova očara milje, ki ga najde znotraj ograje Taluma, zato se k nam rad vrača.

Video:

www.youtube.com/watch?v=IMWhmSwKmBA

Tudi nekoč so bili inovativni

Zgodovina med letoma 1964 in 1969

VESNA MASTEN
FOTO: ARHIV

Preden nadaljujem zgodovino Taluma, naj izpostavim še en mejnik tega časa. Jeseni 1964 se je začela gradnja hidroelektrarne v Zlatoličju z delovnim imenom Hidroelektrarna Srednja Drava 1, ki naj bi jo po nekaterih virih začeli graditi zato, da bi TGA-ju zagotavljala dovolj električne energije. Skladno s planom bi morala začeti obratovati tri leta po zagotovitvi potrebnih finančnih sredstev, a so težave s financiranjem gradnjo podaljšale. HE Zlatoličje je bila uradno odprta leta 1969 in je bila prva kanalska

elektrarna v SFRJ; odprl jo je predsednik Josip Broz Tito. Danes proizvede največ električne energije med vsemi hidroelektrarnami v Sloveniji in ima velik pomen za Talum.

Nadaljnjih 5 let po deseti obletnici je proizvodnja utečeno tekla v dokončani elektrolizni hali B z zmogljivostjo 42.000 ton aluminijskega na leto. Zaposlenim delo v hali B, ki je bila zasnovana po francoski tehnologiji, ni delalo težav. V tej hali ni bil zaposlen niti en tujec, za kar je bil verjetno zaslužen direktor Grünfeld, ki je zmeraj

poudarjal, da imamo svoje ljudi. Zgradba hale B je bila drugače zastavljena in opremljena je bila sodobneje. Najpomembnejša sprememba je bila serijska obdelava peči, kar je bilo organizacijsko in tehnološko velika izboljšava. Starejši zaposleni so kar sami izobraževali in pripravljali sodelavce na delo. Opaziti je bilo njihovo naravno inteligenco in nagnjenost k inoviranju, izboljšavam, kjer koli je bilo možno, samo da bi si olajšali delo.

Že ob tovarniškem »abrahamu« se je veliko pisalo o zgodovini. V

Novo zgrajena upravna zgradba

Prvi računalnik IBM 1130

Zbor pred upravno zgradbo

Delegacija na obisku v livarni

junijsko-juljski številki Aluminijs 2004 je sodelavec uredništva Ivo Ercegović zapisal utrinke upokojencev, ki so mi ob prebiranju starih izvodov časopisa ostali v spominu. Na koncu članka je Ivo zapisal, da ni plačila, ki bi lahko povrnilo vse, kar so delavci v tovarni naredili, in da je želja vseh sodelujočih, da bi mlajši rodovi skrbno in s ponosom varovali to, kar je bilo zgrajeno z nečloveškimi naporami. Ker smo zdaj sami v času »zategnjenih pasov«, se z lahkoto poistovetimo z razmišljanjem in še kako ponosni smo, da še zmeraj lahko varujemo naše »dvo-rišče«.

Inovativnost se z nami lije že šestdeseto leto, na kar kažejo dejstva, da smo morali v korak s časom. V publikaciji, ki je izšla ob petdeseti obletnici, je tedanji član uprave Bojan Žigman zapisal, da sta se tehnologija in proces pridobivanja aluminijs zaradi vsesplošnega razvoja spreminjala. Začele so se graditi vedno večje in zmogljivejše elektrolizne peči. V naši tovarni se je začela proizvodnja v pečeh s kontinuiranimi anodami. Tehnološki proces je vključeval vse korake, od predelave rude – boksita v glinico in proizvodnje anodne mase do pridobivanja aluminijs in litja tekoče kovine v izdelke.

Za to proizvodnjo je bilo treba organizirati tudi vse spremljajoče dejavnosti, kot so vzdrževanje strojev in naprav, oskrba z energenti in pomožnimi surovinami, logistiko in podobno. V obdobju mehanizacije in avtomatizacije proizvodnje v šestdesetih letih je treba posebej omeniti mehaniziranje postopkov za menjavo anod, dodajanje glinice in črpanje tekočega aluminijs v elektroliznih pečeh.

Zanimiva je tudi pripoved Simona Pešiča, ki je v Kidričevem začel delati že leta 1947, v razvojnem oddelku pa je delal od leta 1967. Zadolžen je bil za spremljanje in izboljšave tehnologije v elektroliznih halah, v katerih je bilo vgrajenih 12 poskusnih peči s predpečenimi anodami, kupljenimi na zunanjem trgu. To je bila bistvena izboljšava, obratovala so enkratno z višjim tokom za 5 kA in 90-odstotnim izkoristkom. Izboljšave niso nadaljevali, kar kaže na to, da se je tudi davnega leta 1967

na področju inovacij dogajalo isto kot danes. Vsi predlogi morda ne obrodijo sadov takoj, kar pa ne pomeni, da predlog ni bil dober, morda samo še ni dokončno dozorel.

Novost v proizvodnih procesih je bila tudi zamenjava živosrebrnih usmernikov s silicijevimi leta 1967, v letih 1968 in 1969 pa so velike količine premoga, potrebne v kotlarni peči, nadomestili z okolju prijaznejšim mazutom.

Pomemben dogodek je bil nakup prvega računalnika IBM 1130 leta 1969. Novost je takrat vzbujala negotovost, bojazen pred neznanim. S tem se soočamo tudi danes, po toliko letih, tokrat že navajeni na računalnik, ne pa tudi na nov dokumentacijski sistem, o katerem bo čez nekaj desetletij pisala zgodovina, ali na novi Office ali Baan, ko še starega ne obvladamo. ■

Naredimo kaj za svoje zdravje

Kot smo napovedali v prejšnji številki Aluminija, nadaljujemo tudi v tej številki z nasveti o zdravem življenjskem slogu. Tokrat nekaj o redni telesni aktivnosti, rednem prehranjevanju in izogibanju škodljivim snovem. Vsak pa lahko sam pri sebi oceni, kaj in kako lahko naredi za svoje zdravje in dobro počutje.

DARJA VODUŠEK VTIČ

FOTO: WWW.NOVLIST.HR
UPLOAD.WIKIMEDIA.ORG
WWW.WALLSAVE.COM

Z redno aktivnostjo ohranjate fizično kondicijo in zdravo telesno težo.

Gibanje je koristno, ker ga lahko združimo z občudovanjem narave in povežemo s srečevanjem in druženjem s prijatelji. Telesno aktivnost je dobro načrtovati in redno izvajati. Bodite dejavni (tek, kolesarjenje, plavanje ipd.) vsaj trikrat ali štirikrat tedensko po najmanj pol ure (pomeni, da se zadihate in oznojite). Redna telesna dejavnost varuje pred mnogimi boleznimi (srca in ožilja, nekaterimi vrstami raka), vsekakor pa dokazano vpliva na:

- boljšo prekrvavitve telesa (boljše delovanje organov),
 - boljše psihofizično počutje (učinkoviti del zdravljenja – na primer pri depresiji),
 - ohranjanje zdrave telesne teže,
 - boljšo imunsko odpornost organizma ter s tem manjšo verjetnost za kronične bolezni,
 - krepitev mišic in čvrstost kosti.
- Pri telesni aktivnosti je pomembno, da jo redno izvajamo. Dobro si je izbrati eno ali več aktivnosti, ki so nam všeč ali jih vsaj lahko toleriramo. Pri telesni aktivnosti ni nujno, da se mučimo, dovolj je lahko tudi že hoja ali hitrejša hoja, ki je redna in načrtovana. Učinki redne aktivnosti se lahko pokažejo že po treh do štirih tednih.

Vzemite si čas za zdravo in redno prehranjevanje.

Naše telo potrebuje za delo pravo količino kalorij, poleg tega pa še potrebno količino mineralov,

vitaminov in drugih esencialnih snovi, če želimo, da smo zdravi. Pomembno je uskladiti energijski vnos (količino in vrsto hrane) z energijsko porabo (dnevno telesno dejavnostjo). Strokovnjaki priporočajo tri glavne dnevne obroke (zajtrk, kosilo, večerja) z dvema vmesnima malicama. Prehrana naj bo mešana, vsebuje naj veliko sadja in zelenjave, kompleksnih ogljikovih hidratov (polnovredni kruh, testenine, riž ipd.), beljakovin (mleko in mlečne izdelke, nemastno meso, ribe, jajca, stročnice), zmerno količino maščob in dovolj tekočine, ki pomaga pri uravnavanju krvnega tlaka in presnovi. Pomembno je, da jemo redno in da si za obroke vzamemo čas, kar pomeni, da ne hitimo.

Izogibajte se škodljivi in tvegani rabi alkohola, cigaret ter drugim psihoaktivnim snovem.

V današnji družbi na žalost prevladujejo naglica, velike zahteve družbe in velika lastna pričakovanja. Pogosto stremimo samo za »dobrim počutjem«, ob tem pa včasih, predvsem iz nevednosti, ne uberemo poti, ki vodi do zdravja. Mnogi se v iskanju tega zatekajo k raznim razvadam: alkoholu, cigaretam, drogi. Dokazano je, da te razvade spremenijo in poslabšajo zdravje in so vzrok za mnoge okvare in bolezni.

Kofein

Kofein je snov, ki povzroča odvis-

nost in kemijsko spodbuja stresni odgovor telesa. Najdemo ga v kavi, čaju, kokakoli in čokoladi. Kofein dokazano vpliva na motnje razpoloženja in spanja. Kadar smo tesnobni in napeti in imamo težave s spanjem, je nujno zmanjšati vnos kofeina, kar je treba storiti postopoma, saj se lahko pri hitrem odtegotanju pojavijo glavobol, utrujenost, razdražljivost in težave s koncentracijo. Priporočene so največ tri kave na dan.

Kajenje

Kajenje ima škodljiv vpliv na zdravje in v povprečju skrajša pričakovano življenjsko dobo za 20 let.

Alkohol

Alkohol je že stoletja vpleten v življenje Slovencev, za pitje vedno najdemo priložnost, poraba alkohola v Sloveniji pa je med najvišjimi v Evropi. Toda uživanje alkohola je škodljivo za naše telesno zdravje, vpliva na motnje razpoloženja in spanja, vpliva tudi na vozniške sposobnosti in posledično na vse poškodbe in smrti v prometu. Alkohol je strup že v najmanjših količinah, to vidimo tudi po tem, da se v medicini uporablja za razkuževanje, ker ubija »vse živo«.

<http://www.zdstudenti.si/sistemi-pregledi/34-sistematika/182-zdravo-zivljenje-dobro-pocutje>

[illegible]

VELIKA IZBIRA
UGODNE CENE
NAJVIŠJA KAKOVOST

Revital KIDRIČEVO
vse za vrt, okolico in urejen dom

BALKONSKO CVETJE
ENOLETNICE
ZELIŠČA IN ZAČIMBE
TRAJNICE
SADIKE ZELENJAVE

www.revital-vrtnarstvo.si
Tel. 02 7990 792

